

FAKTILEHT, 2020. a esimesed 9 kuud

PÕLLUMAJANDUSE, KALANDUSE, TOIDUAINETÖÖSTUSE (K.A JOOGITÖÖSTUS) TEGEVUSALAD

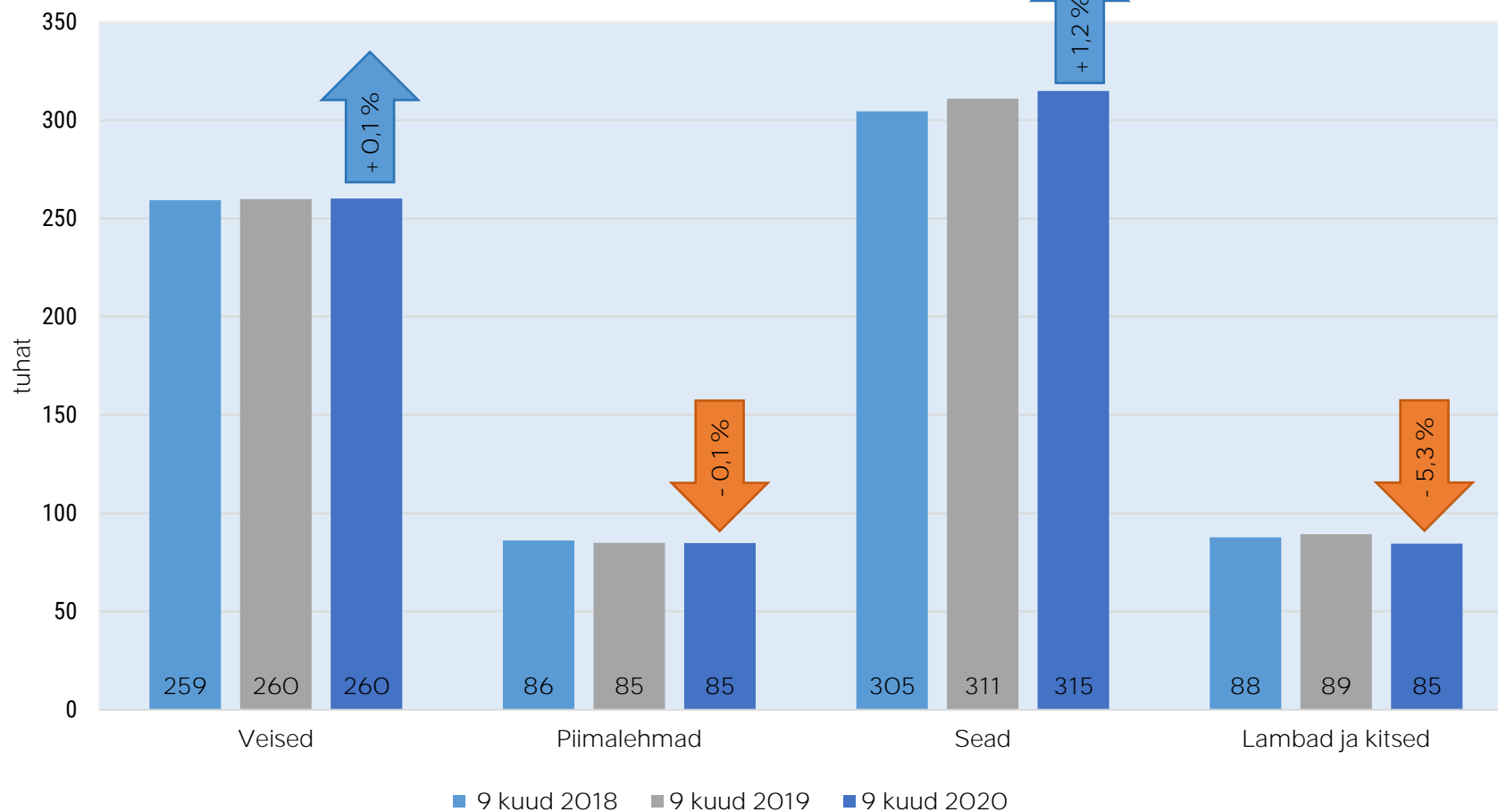
Allikad: Statistikaamet, Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet, Euroopa Komisjon DG AGRI ja DG Energy, Eesti Konjunktuuriinstituut, Maaeluministeerium, Eesti Pank
Koostajad: Marje Mäger, Katre Kirt (Maaeluministeerium, majandus- ja keskkonnaanalüüsi büroo; AVALDATUD 09.12.2020)

Vajuta pealkirjale, et avada huvi pakkuv peatükk

- Tootmine
- Hinnad
- Majandusnäitajad
- Väliskaubandus
- Toetused

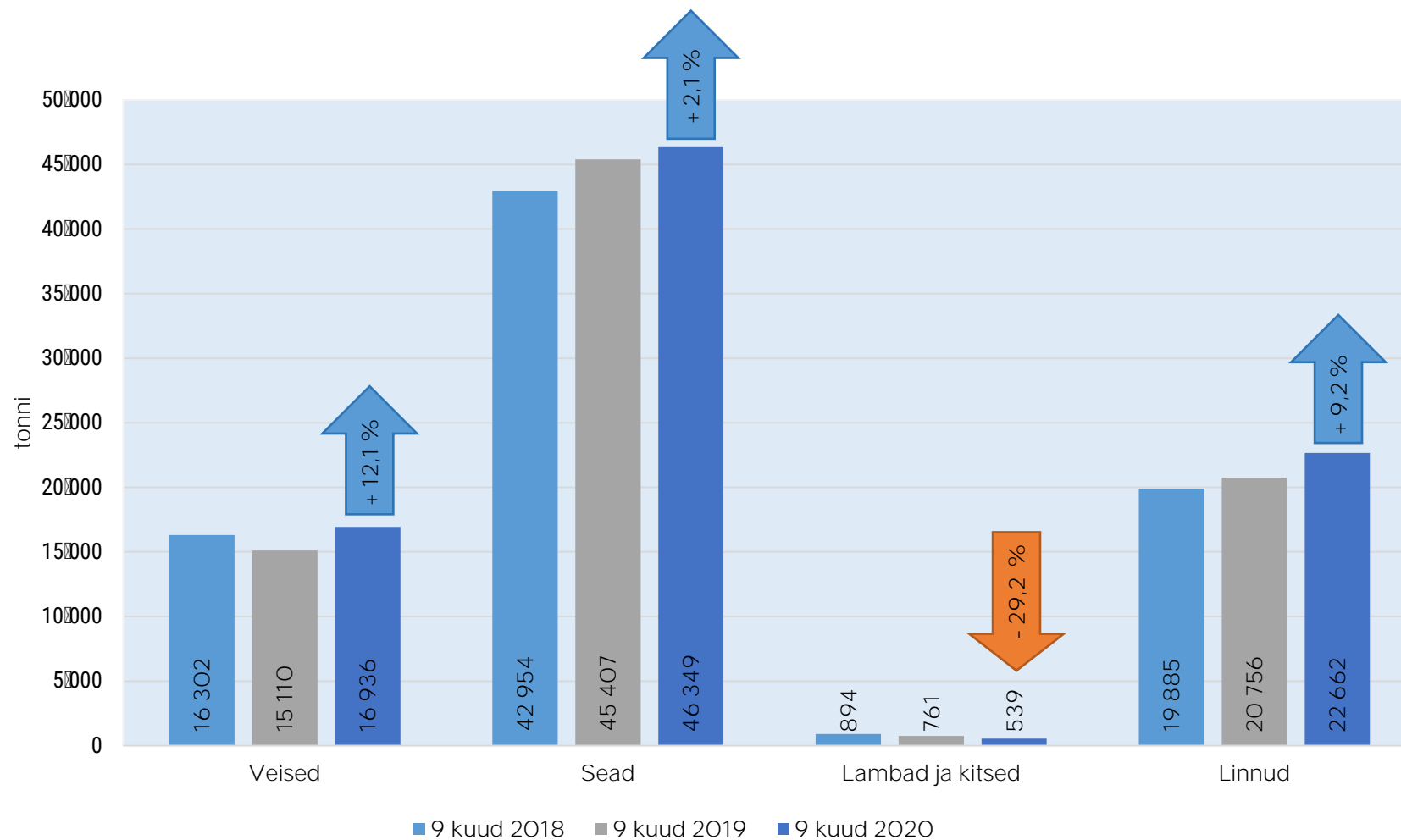
Tootmine

Loomade arv 30. september
ja arvu muutus 30.09.2020 vs 30.09.2019

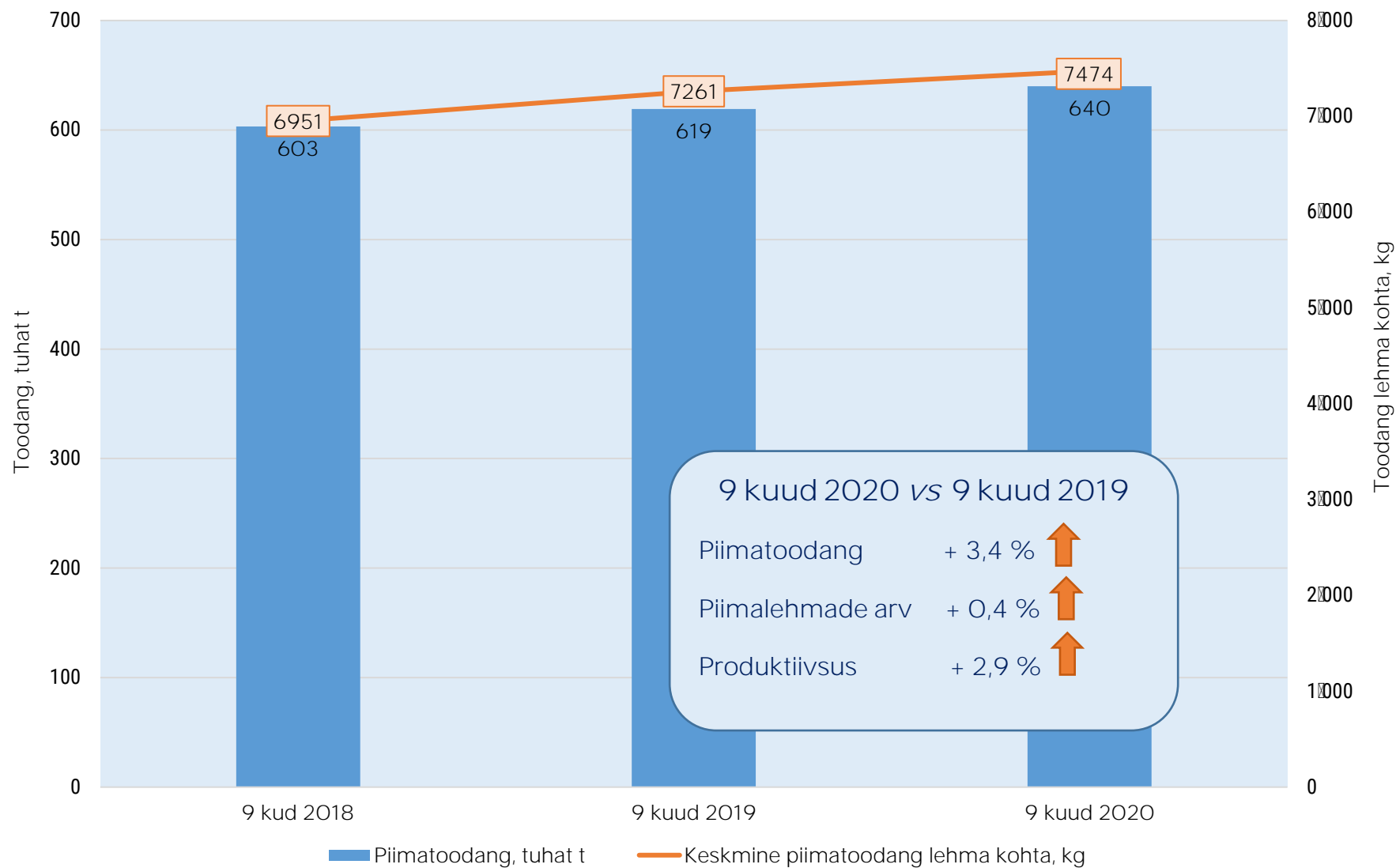
Allikas: Statistikaamet

Tapaloomade eluskaal ja eluskaalu muutus 9 kuud 2020 vs 9 kuud 2019

Allikas: Statistikaamet

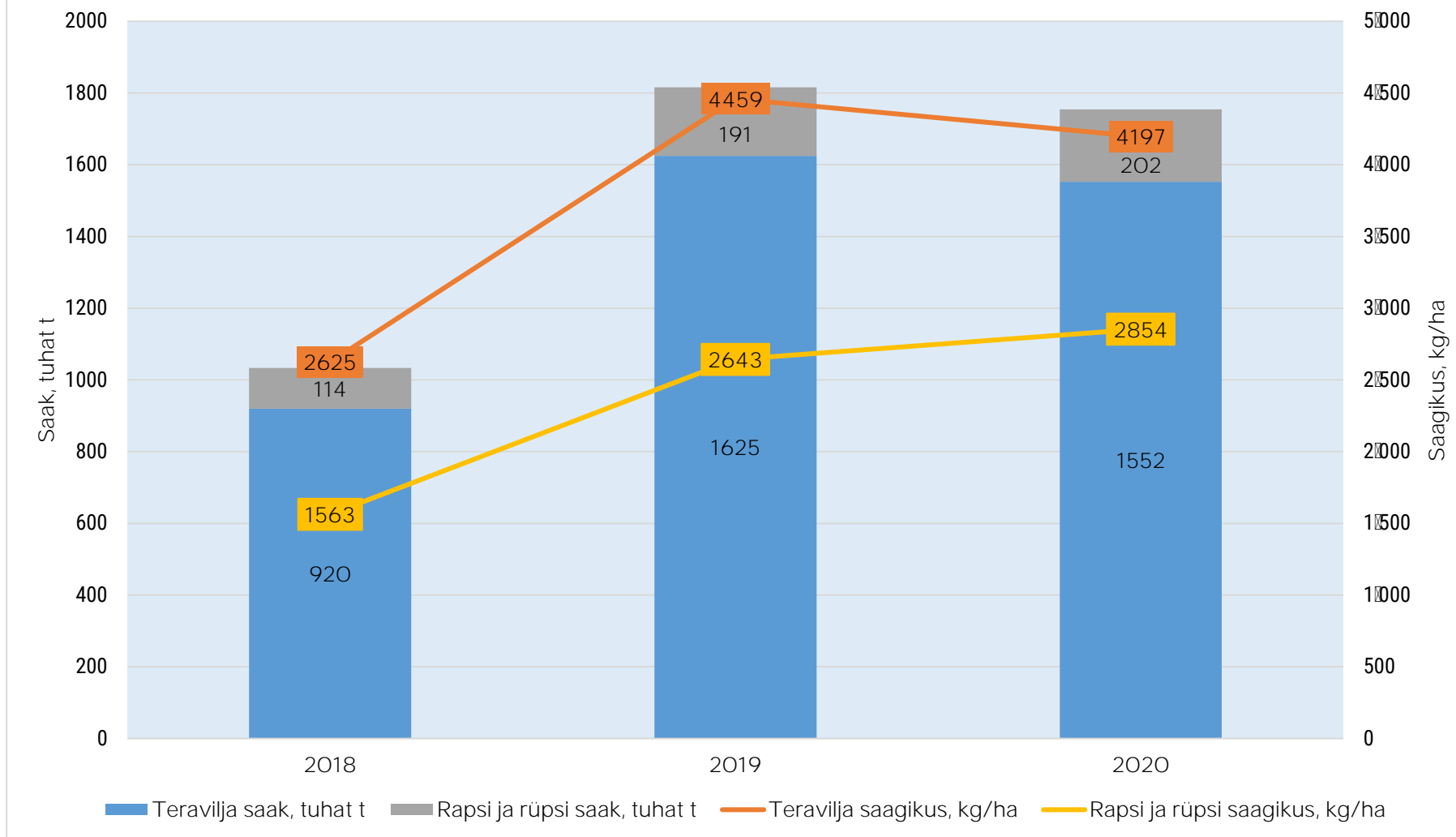
Piimatoodang ja keskmine piimatoodang lehma kohta

Allikas: Statistikaamet

Piimalehmade arvukus jäi peaaegu eelneva aasta tasemele (+0,4%), kuid piimatoodang Eestis kasvas samal ajal 3,4%. Kasvu soodustas piimalehmade keskmise produktiivsuse jätkuv suurenemine.

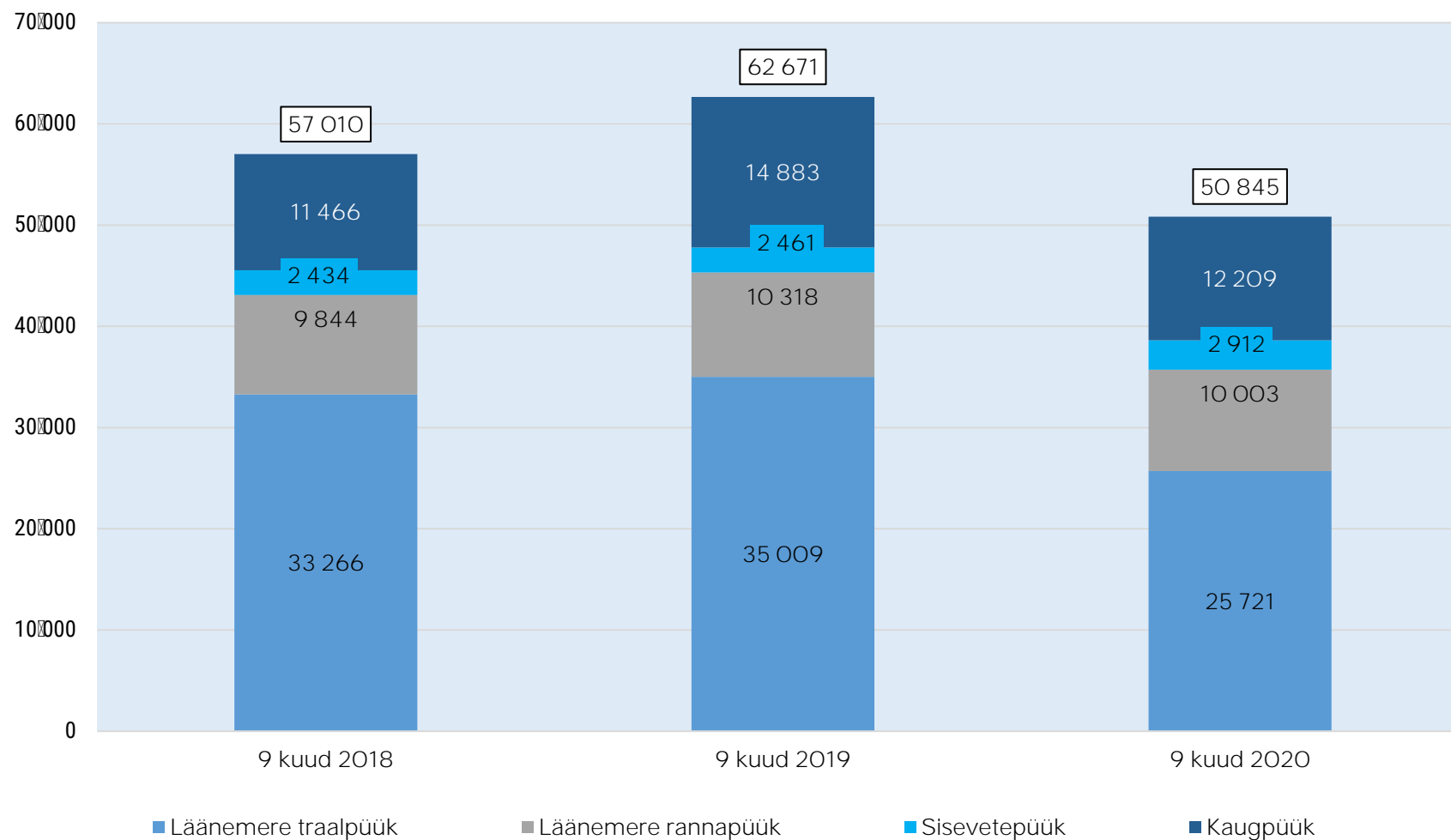
Teravilja, rapsi ja rüpsi saak (tuhat t) ja saagikus(kg/ha)

Allikas: Statistikaamet

2020. aastal koristati väga hea teravilja saak, mis jäi vaid pisut (-4%) alla eelmise aasta rekordkogusele. Rapsi ja rüpsi saak oli rekordiline. Vaatamata kasvupinna vähenemisest (-2%) oli 2020. aastal koristatud rapsi ja rüpsi saak 8% suurem võrreldes eelmise aastaga.

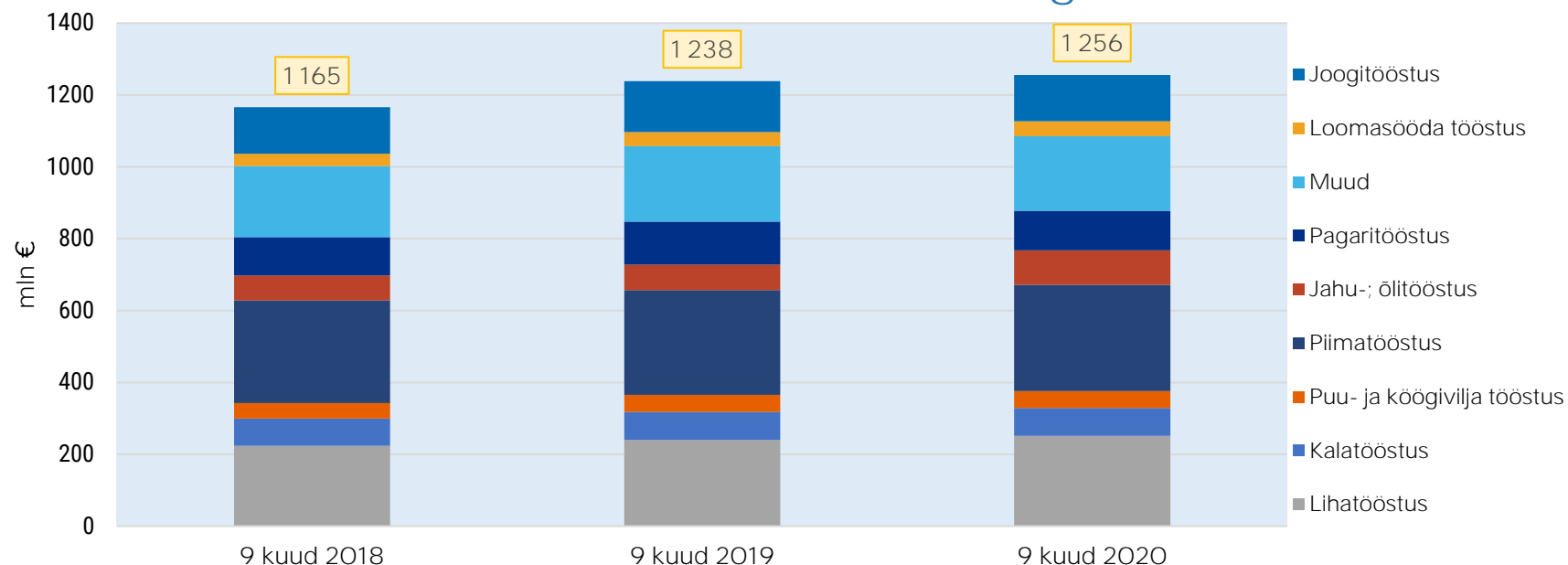
Kalapüügi kogused, tonni

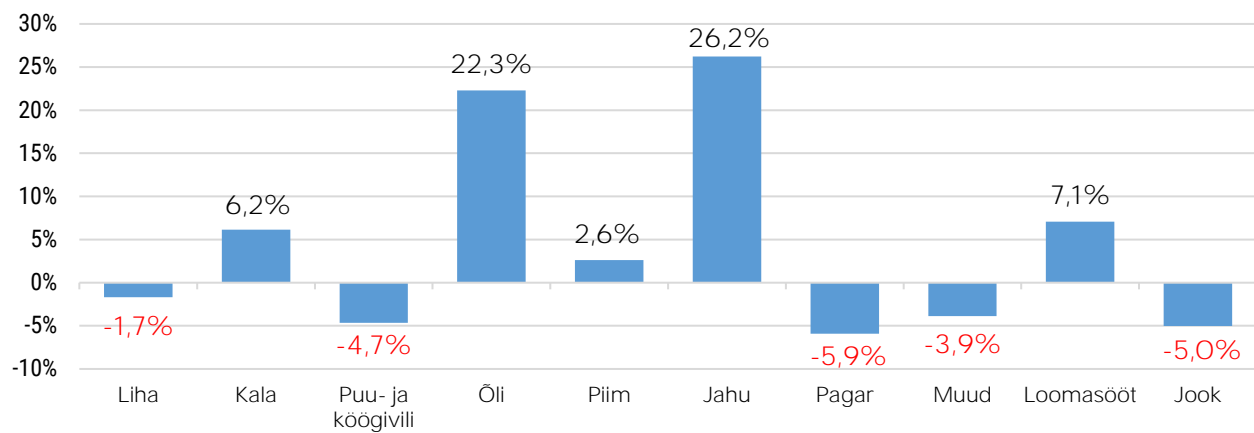
Allikas: Veterinaar- ja Toiduamet

Kevadine ebasoodne ilmastik ja COVID-19 mõjutas kalapüüki, mille tulemusel püügikogused vähenesid. Eelneva aasta sama perioodiga võrreldes vähenes 2020. aasta 9 kuuga kalapüük peaaegu viiendiku võrra sh Läänemere traalpüük -27%, kaugpüük -18% ning Läänemere rannapüük -3%. Vaid sisevetepüük suurenes 18%.

Toiduainetööstuse 9 kuu toodang, mln €

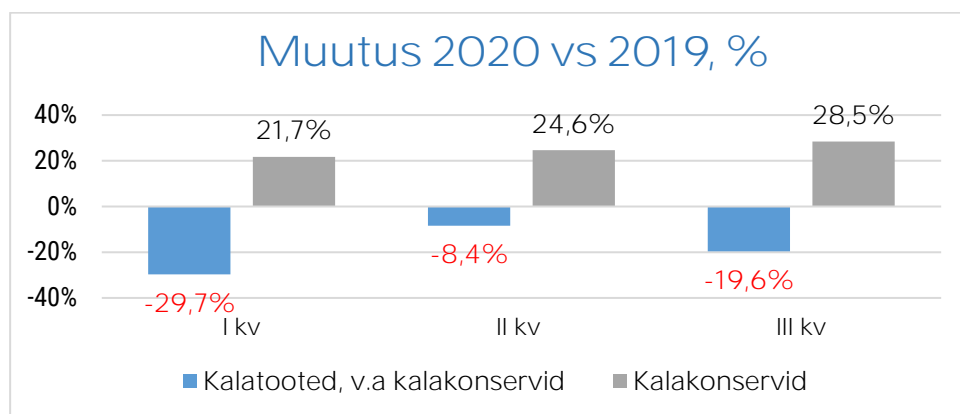
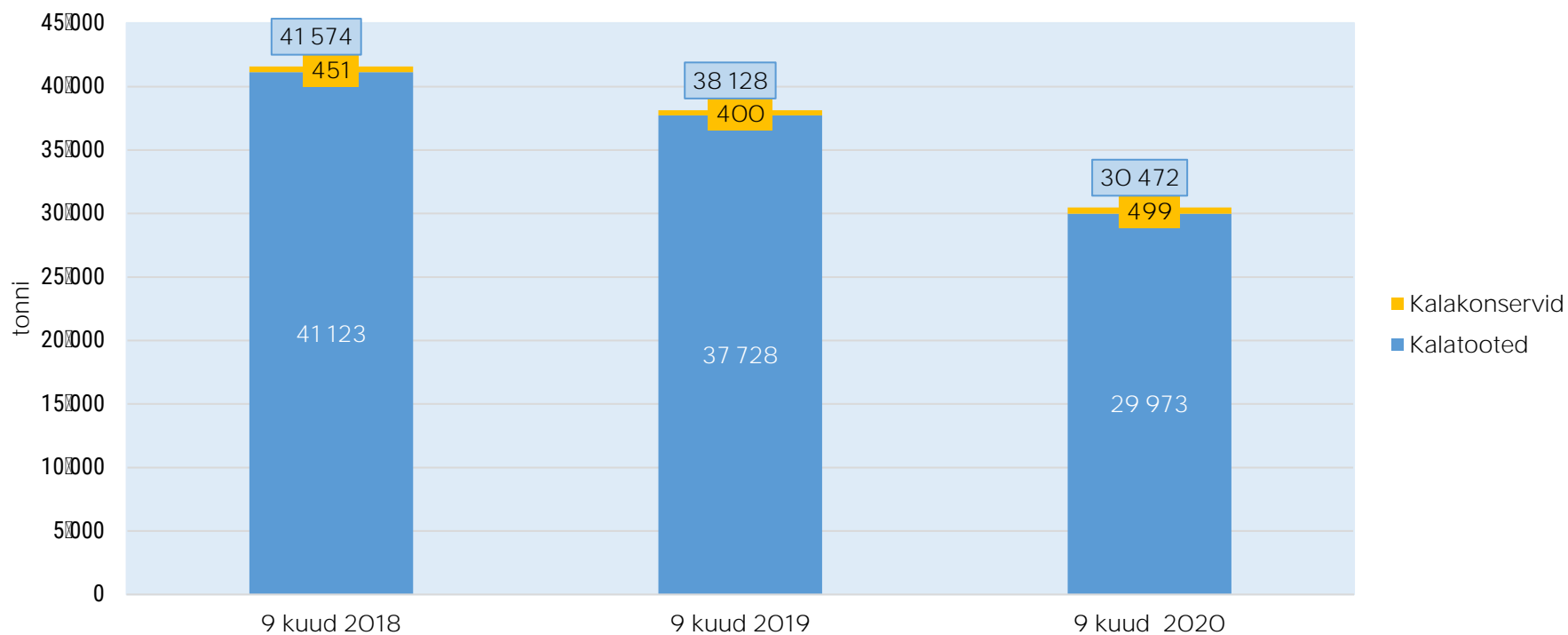

Toodangu mahu muutus 9 kuud 2020 vs 9 kuud 2019

Peale II kvartali toodangumahtude vähenemist hakkasid mahud III kvartalis taas suurenema. Toiduainetööstuse 9 kuu toodang oli 1,4% suurem kui aasta varem samal perioodil. Suurima osa annavad piima- (24%) ja lihatööstus (20%).

Kalatoodete tootmine, tonni

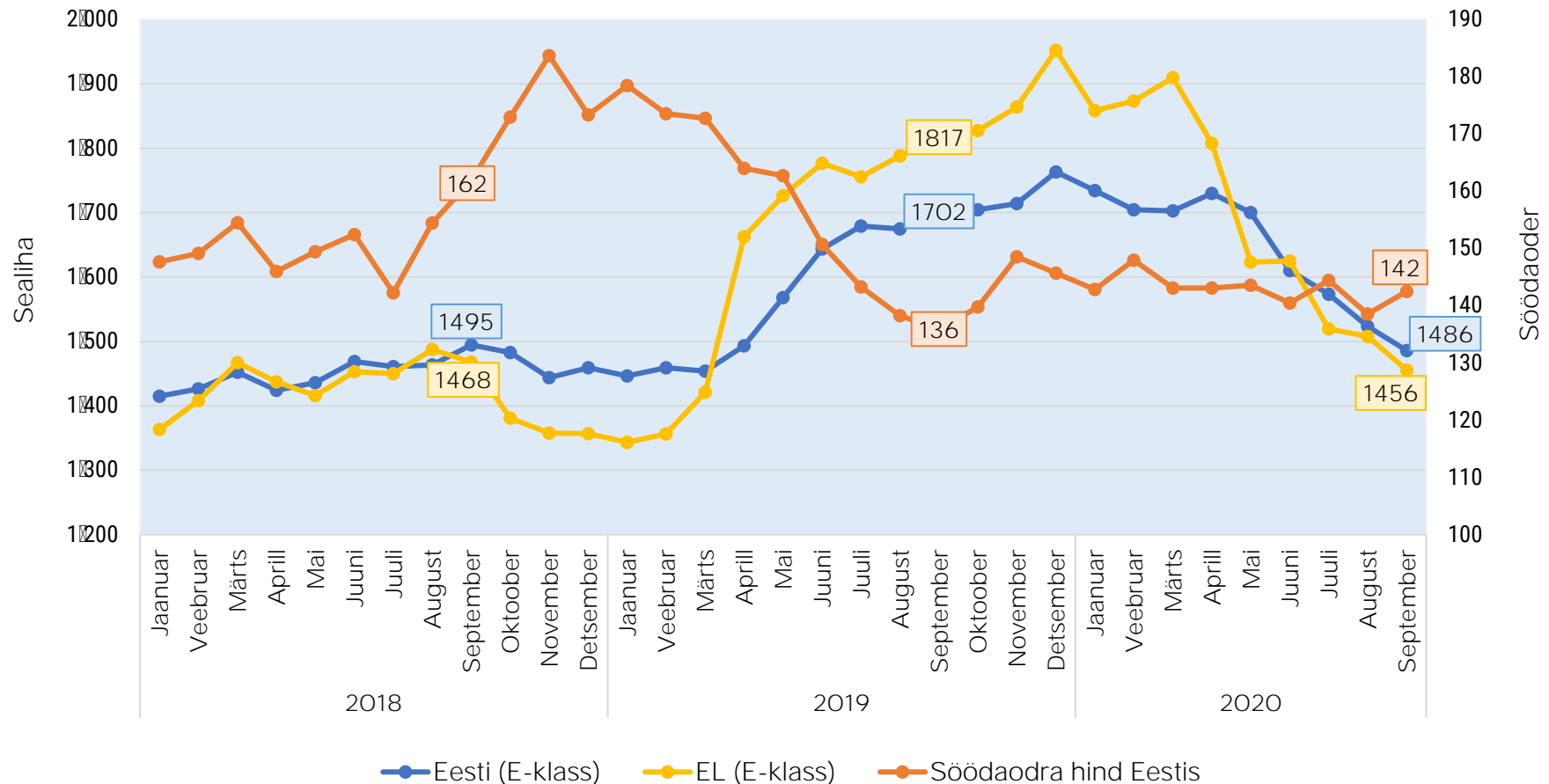

2020. aasta 9 kuuga toodeti kalatooteid (v.a konservid) viiendiku võrra (-20,6%) vähem kui aasta varem samal ajal. Samas kalakonservide tootmine suurenes eelmise aasta 9 kuuga võrreldes 24,7%.

Hinnad

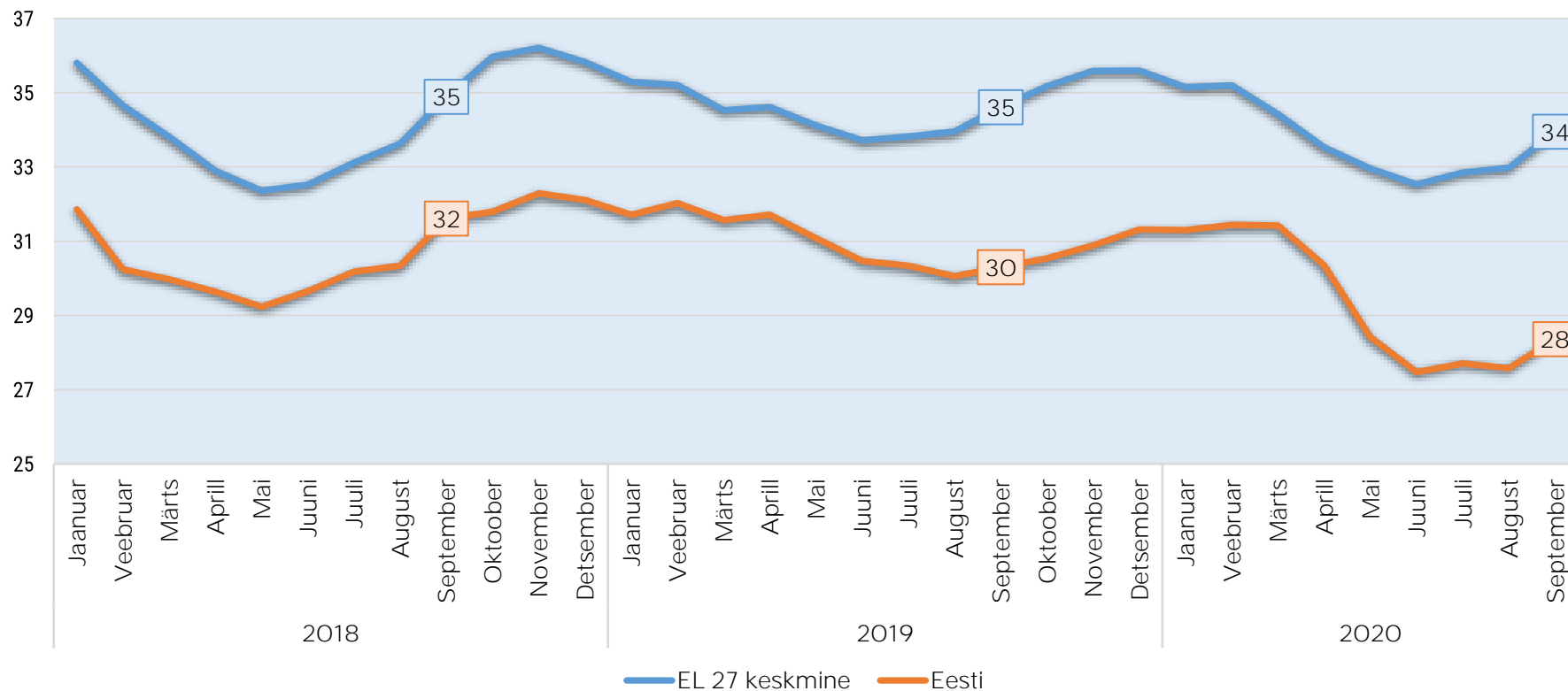
Sealiha ja söödaodra kokkuostuhind, €/t

Allikas: Euroopa Komisjon, Eesti Konjunkturiinstituut

Sealiha hind on peale eelmise aasta kõrget taset 2020.aasta märtsist alates vähenenud, millele annab hoogu septembris Saksamaal metssigadel diagnoositud seakatk. Söödaodra hind on aga III kv lõpust, sarnaselt nisule, tõusma hakanud.

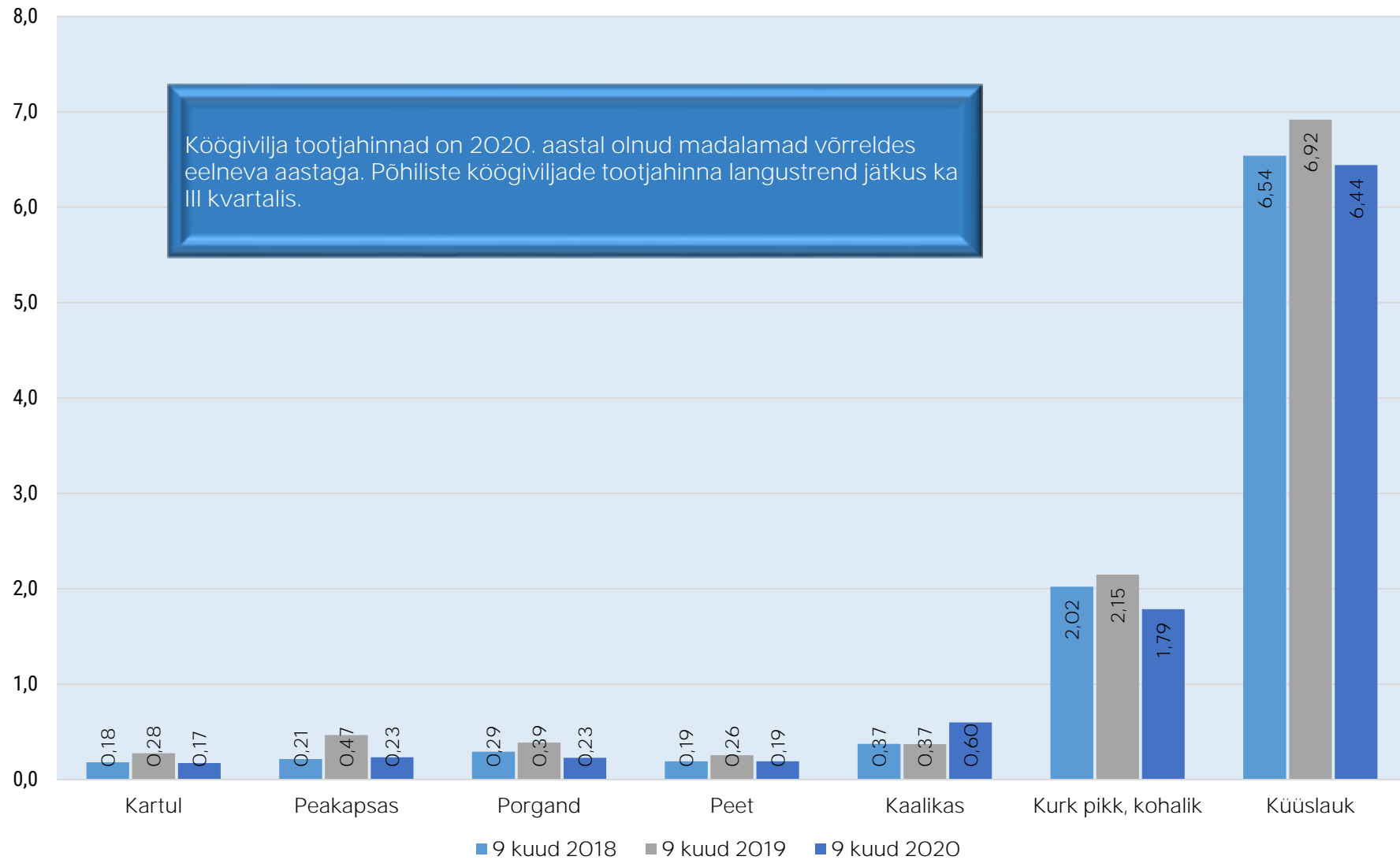
Piima kokkostuhind Eestis ja EL 27-s, €/100 kg

Allikas: Statistikaamet, Euroopa Komisjon DG Agri

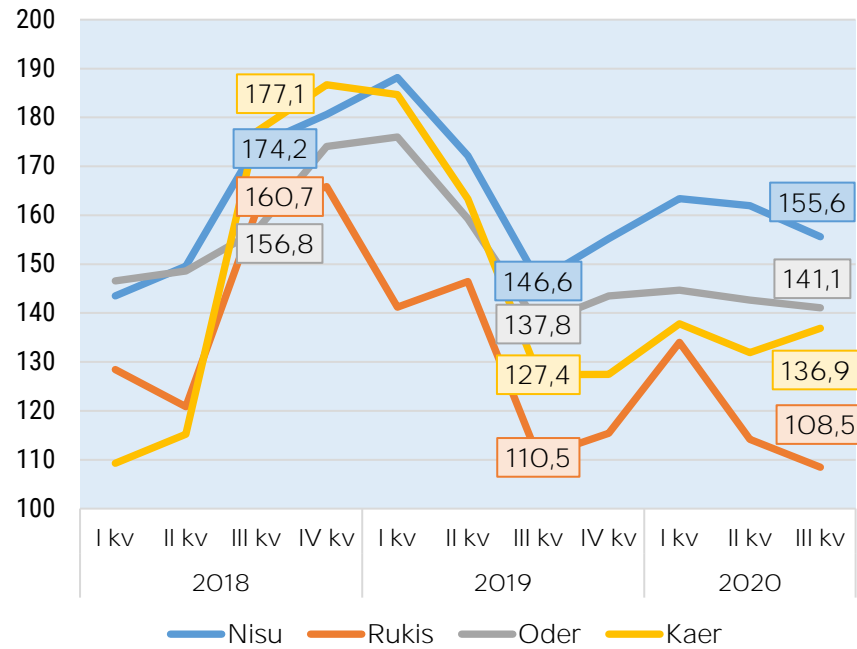
Piimaturgu mõjutavate kriiside korral langeb Eesti keskmine piima kokkustuhind EL keskmisest rohkem. Ka kevadel Covid-19 viiruse leviku tõkestamiseks rakendatud meetmetest põhjustatud hinnalangus oli Eestis EL keskmisest sügavam. Vaatamata paranenud turuolukorrale jäi III kvartalis vahe ELi ja Eesti hindade vahel püsima.

Köögivilja keskmised tootjahinnad, €/kg

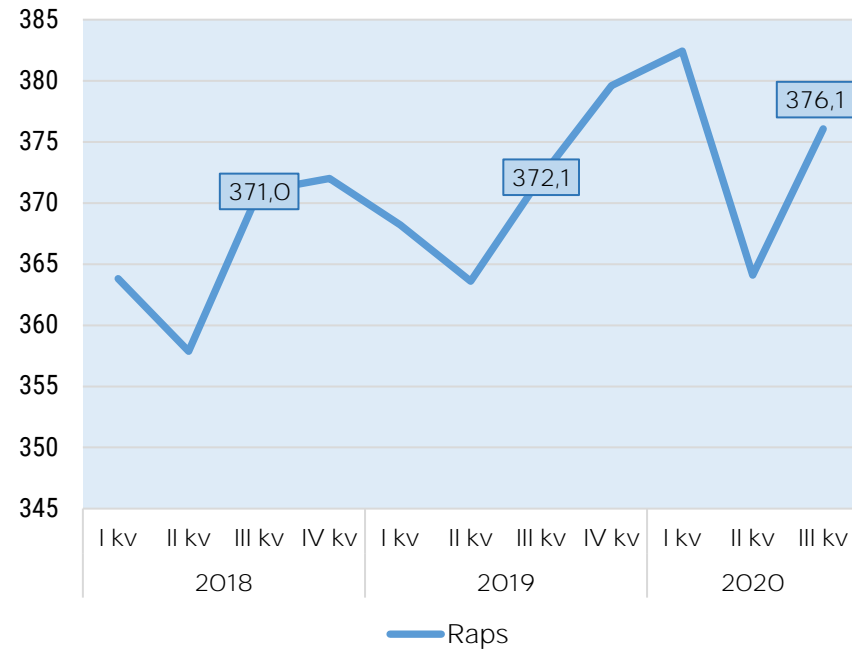

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

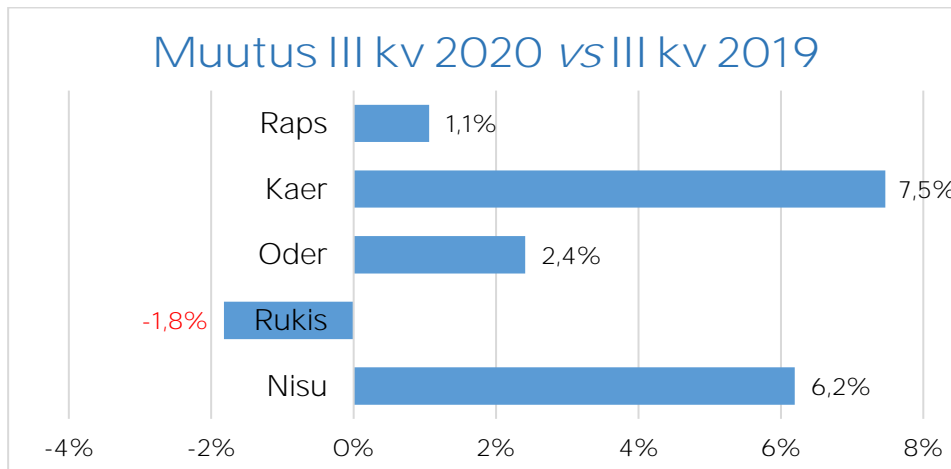
Teravilja hind Eestis, €/t

Rapsi hind Eestis, €/t

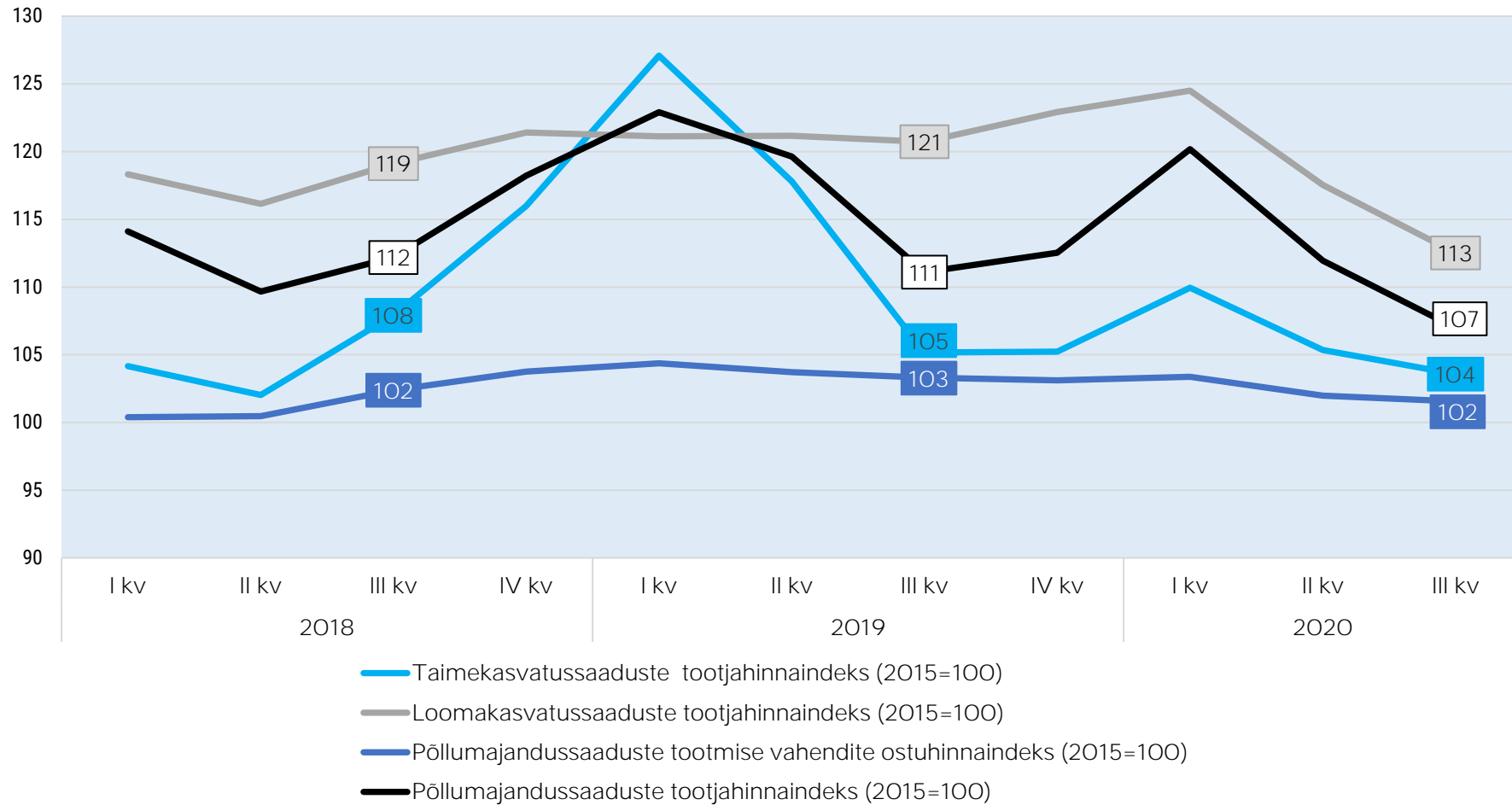
Muutus III kv 2020 vs III kv 2019

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituut

Vaatamata väga heale teraviljatoodangule maailmas, hakkasid teravilja hinnad III kvartali lõpus tõusma suure nõudluse tulemusel importijate riikide poolt, kuivade ilmastikutingimuste pärast Euroopas ning raskendatud talivilja külvide tõttu Musta mere piirkonnas. Hinnatõusu soodustas ka Venemaa teravilja tootjate vähene huvi nisu müügi vastu, kuna oodati paremat hinda.

Hinnaindeksite muutused võrreldes 2015. aastaga

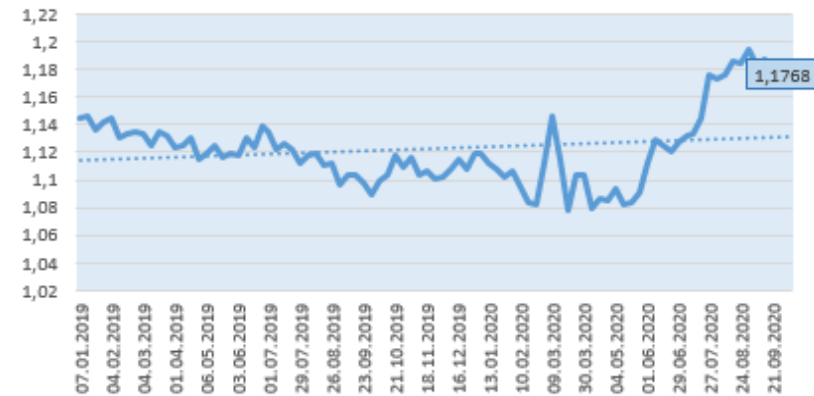
Allikas: Statistikaamet

Põllumajandussaaduste tootjahinnad odavnesid 2020. aasta III kvartalis võrdluses eelmise aasta sama perioodiga 4% võrra ning põllumajandussaaduste tootmise vahendite ostuhinnad 2% võrra. Endiselt ületab põllumajandussaaduste tootjahindade kallinemine tootmise vahendite ostuhinna kallinemise.

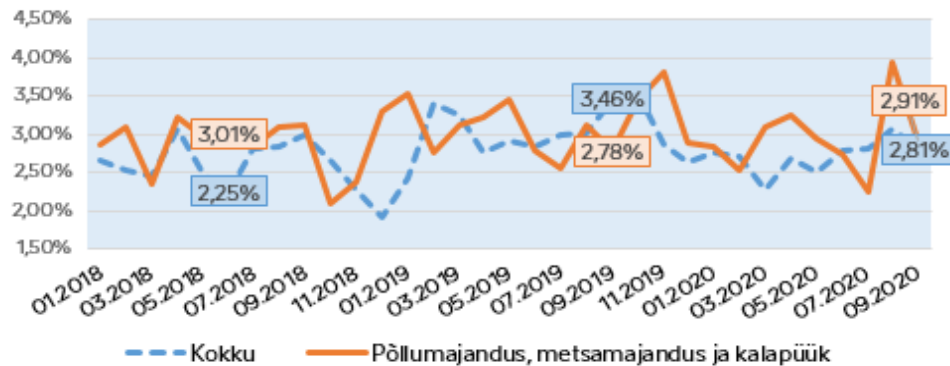
Diislikütuse tarbijahind Eestis, €/L

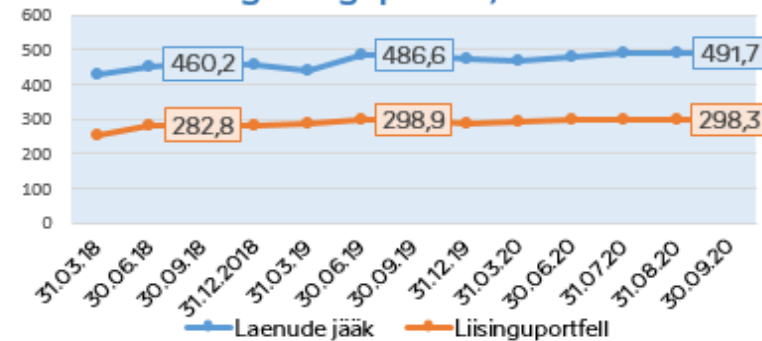
EUR/USD kurss

Intressimäärad

Põllumajanduse, metsamajanduse ja kalapüügi tegevusalade laenude jääk ning liisinguportfell, mln €

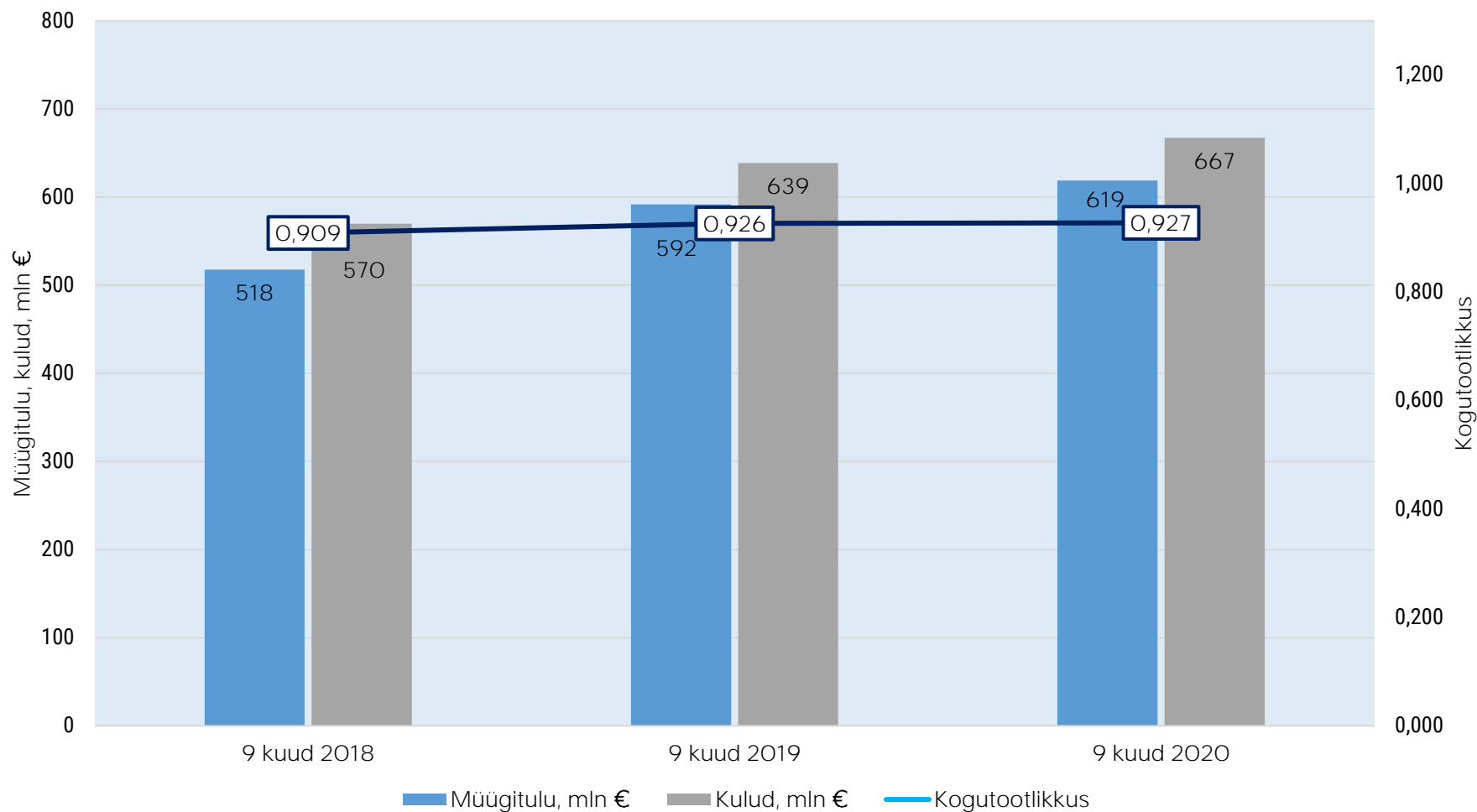

Allikas: Eesti Pank, Euroopa Komisjon DG Energy

Diislikütuse aktsiisimäärade langetamise tulemusel tarbijahind maikuu järsult langes. 2020. aasta III kvartalis püsis diislikütuse tarbijahind 0,997€/l tasemel. Viimati oli hind nii madal 2016. aasta I kvartalis. Nõrga nõudluse tulemusel on euro USA dollari suhtes nõrgenenud, mis muudab soodsamaks olukorra väljapoole euroala eksportijatele. Mittefinantsettevõtetele antavate laenude intressimäärad olid III kvartali alguses madalad, kuid pöördusid tõusule ja augustiks jõudsid rekordtasemele, septembris taas langesid. Põllumajanduse, metsamajanduse ja kalapüügi tegevusalade liisinguportfell jäi aastases võrdluses samale tasemele, ettevõtetele antud laenude jääk aastases võrdluses pisut suurenes (+1,1% ehk .5,2 mln €).

Majandusnäitajad

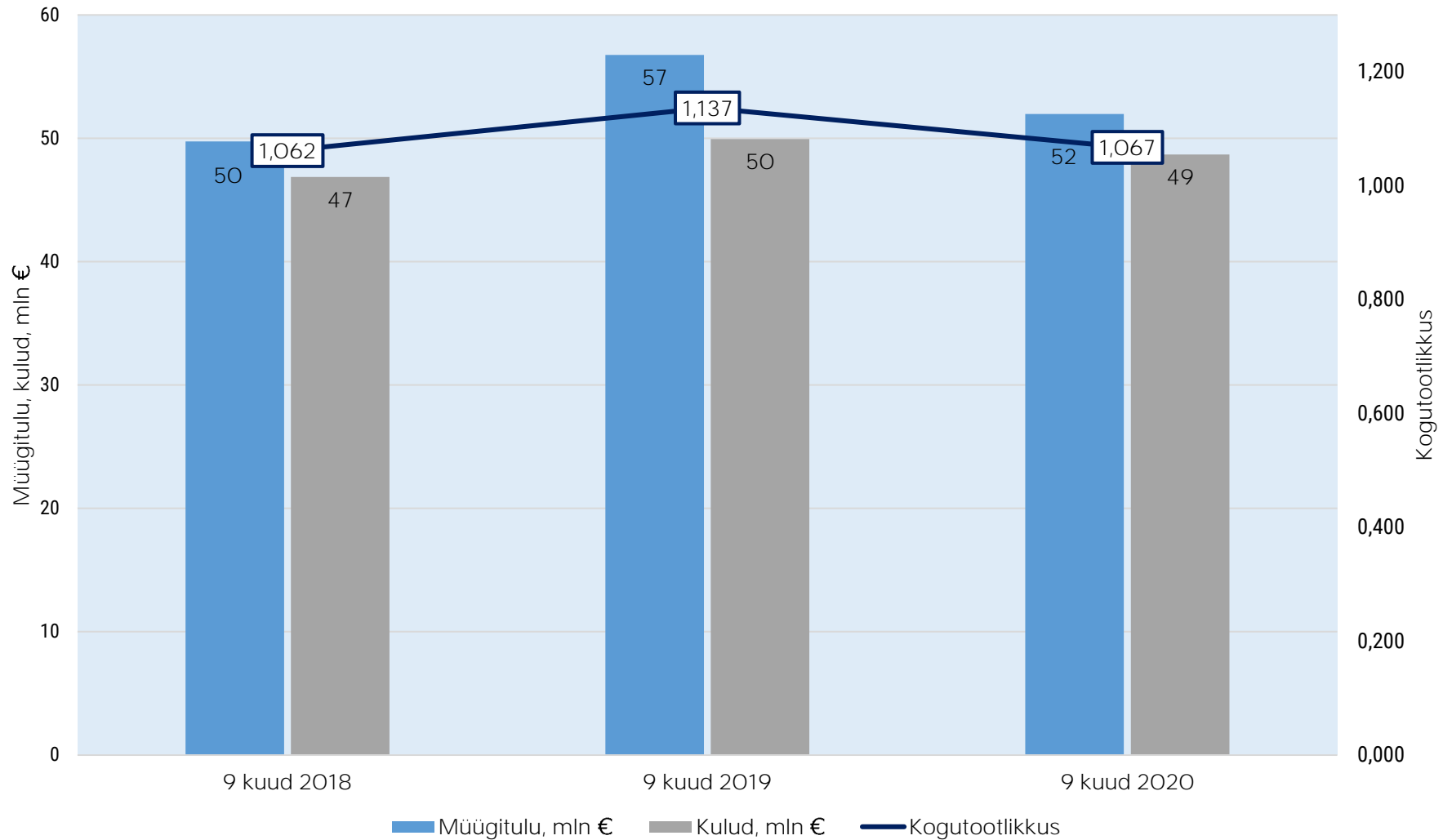
Põllumajandusettevõtete müügitulu ja kulud, kogutootlikkus müügitulu alusel

Allikas: Statistikaamet, Maaeluministeeriumi arvutused

Põllumajandusettevõtete 2020. aasta 9 kuu kogutootlikkus (müügitulu/kulud) pisut suurenes võrreldes eelmise aasta sama perioodiga. Müügitulu kasvas kiiremini kui kulud.

Kalapüügi ja vesiviljelusettevõtete müügitulu ja kulud, kogutootlikkus müügitulu alusel

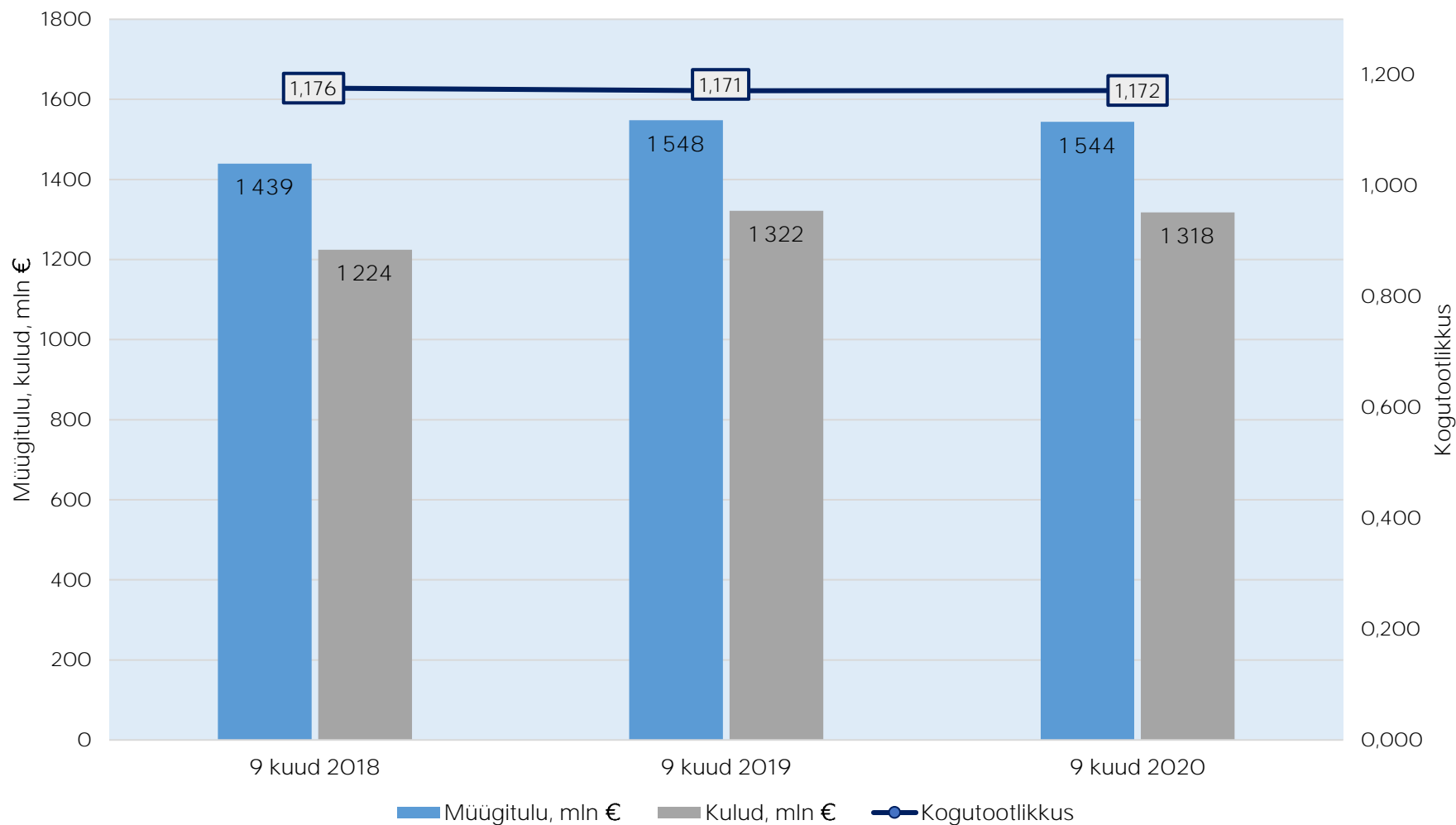

Allikas: Statistikaamet, Maaeluministeeriumi arvutused

Kalapüügi ja vesiviljelusettevõtete kogutootlikkus müügitulu alusel vähenes. Aastases võrdluses vähenes nii müügitulu kui ka kulud, kuid müügitulu langus oli suurem. Ilmastikust tulenev püügikoguste vähenemine oli kindlasti üheks müügitulu kasvu pärssivaks teguriks.

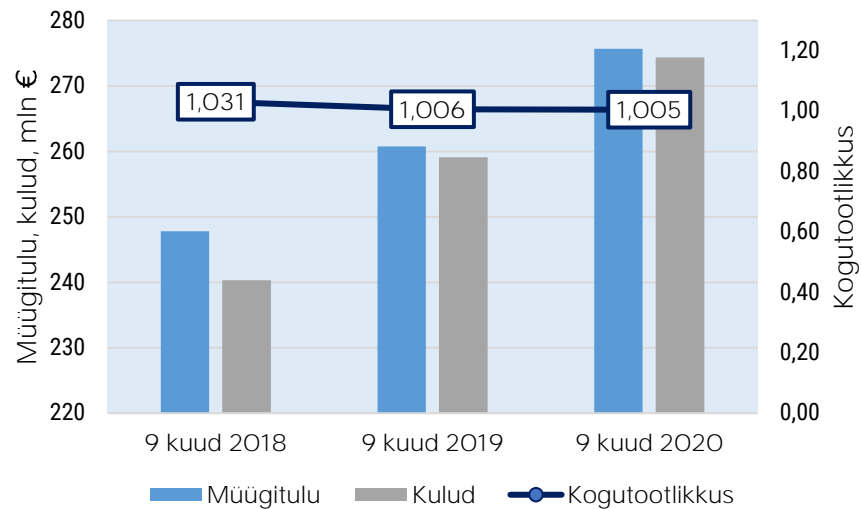
Toiduainetööstuste müügitulu ja kulud, kogutootlikkus müügitulu alusel

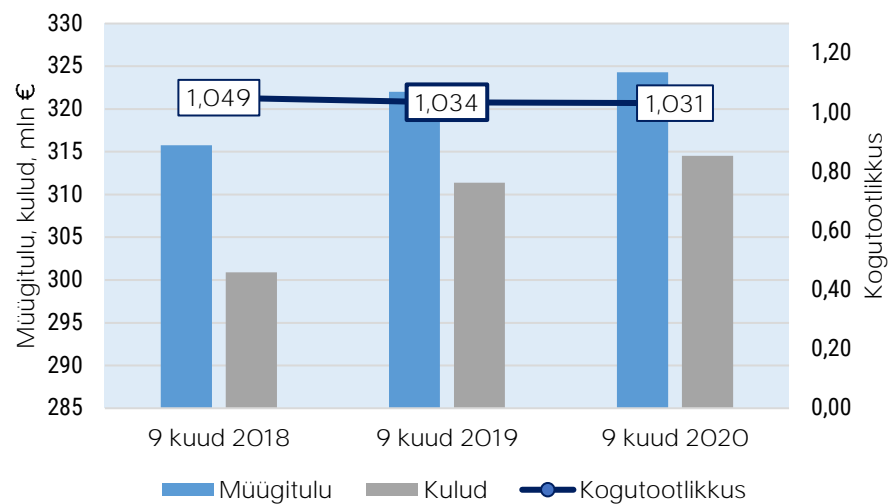
Allikas: Statistikaamet, Maaeluministeriumi arvutused

2020. aasta 9 kuu toiduainetööstuse müügitulu ja kulud vähenesid enam-vähem samas tempos, mille tulemusel jäi kogutootlikkus eelmise aasta tasemele.

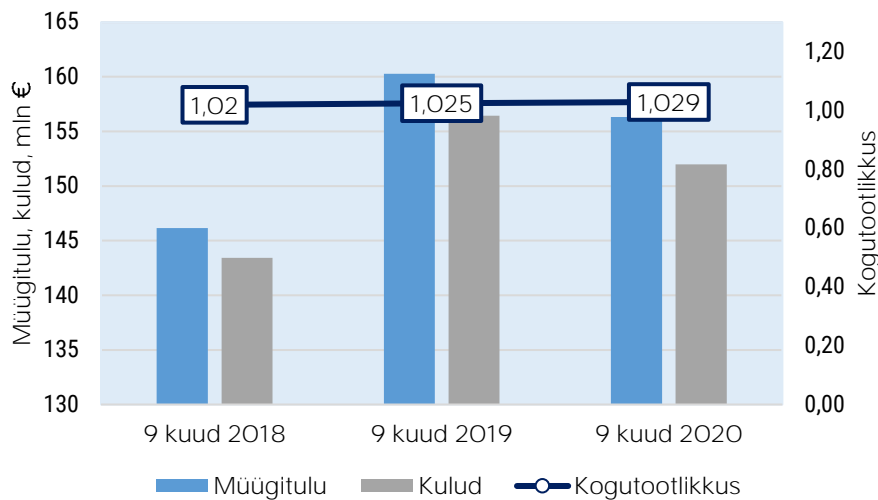
Lihatööstus

Piimatööstus

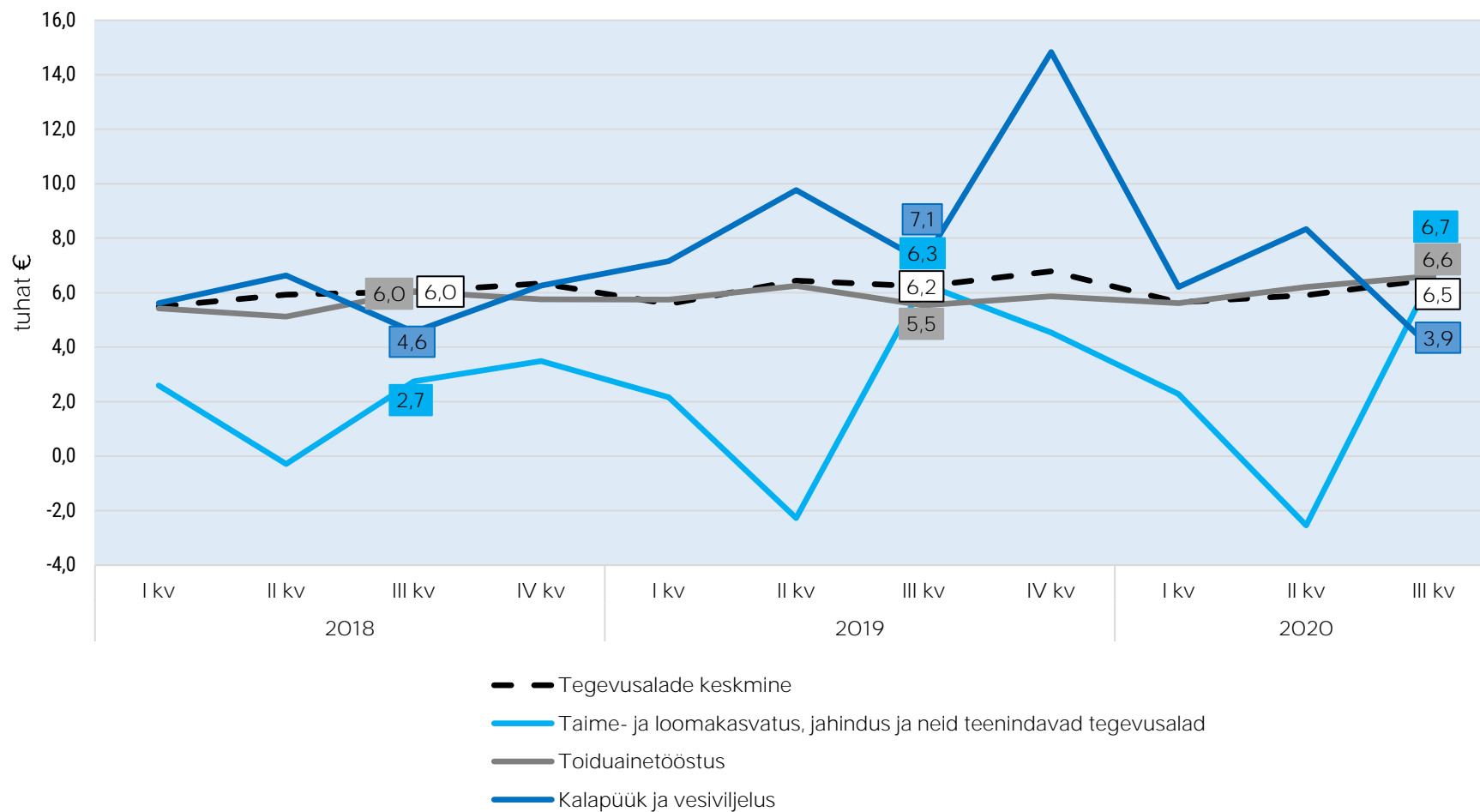
Pagaritööstus

Toiduainetööstuse suurema osakaaluga sektoritest suutsid 2020. aasta 9 kuuga müügitulu kasvatada nii piima- kui ka lihatööstus, pagaritööstus oli languses. Samal ajal kogutootlikkus müügitulu alusel suurenes vaid pagaritööstuses, kus kulude kokkuhoid oli suurem kui müügitulu vähenemine.

Allikas: Statistikaamet, Maaeluministeeriumi arvutused

Töoviljakus puhta lisandväärtuse alusel, tuhat €

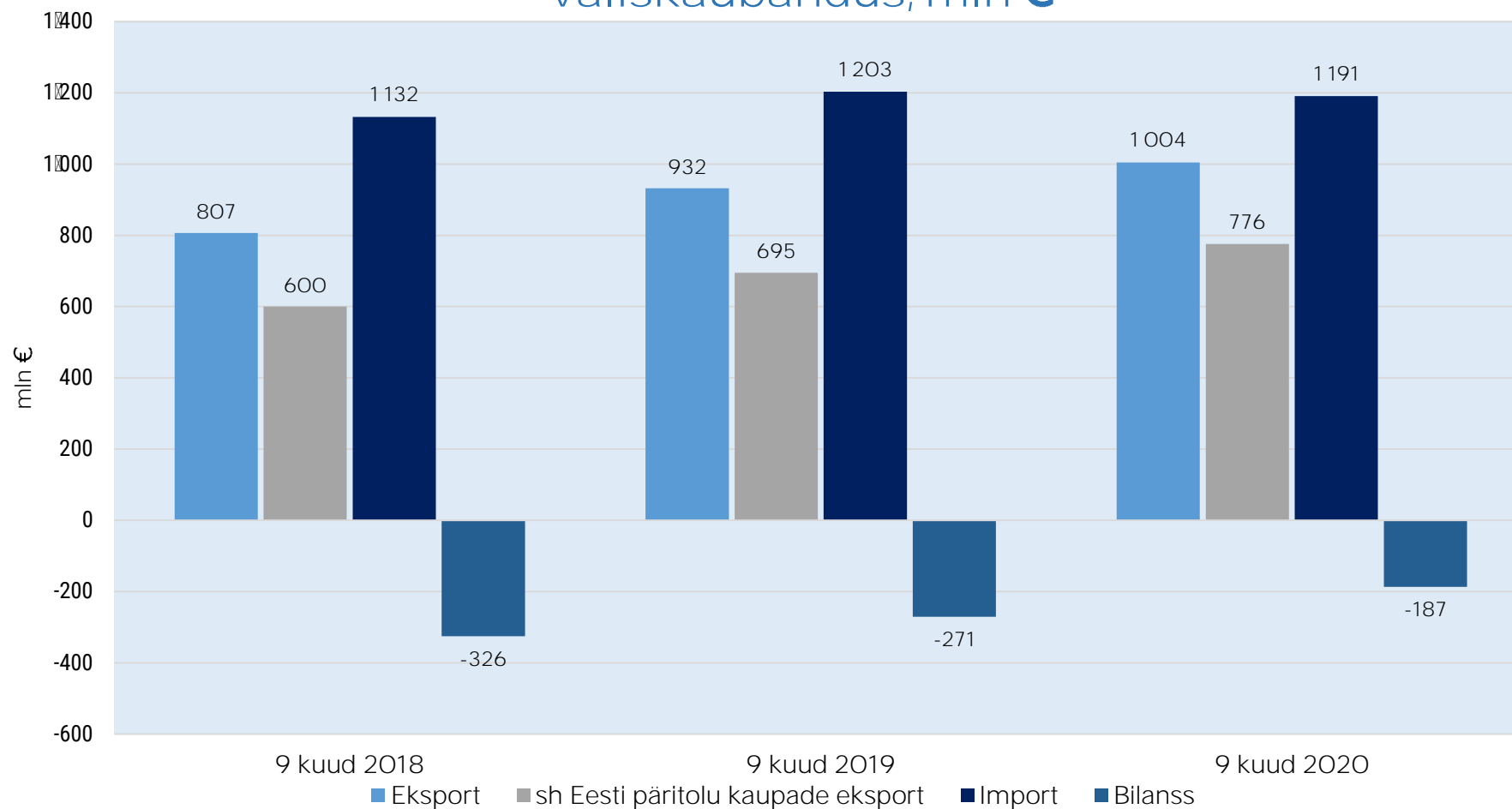

Allikas: Statistikaamet

Tegevusalade keskmine töoviljakus oli 2020. aasta III kvartalis kõrgem (+4,3%) võrreldes aastatagusega, kuid tegevusalati oli muutus erinev. Näiteks toiduainetööstuse töoviljakus nimetatud ajaperioodil suurenes viiendiku võrra (+19,5%). Samas kalapüügi ja vesiviljeluse tegevusalade ettevõtete efektiivsuse oluliselt (-45,5%) langes, kuna suurenenud tööjõuga loodi vähem lisandväärtust. Taime- ja loomakasvatuse tegevusala töoviljakus oli 6% kõrgem kui eelneval aastal samal ajal.

Väliskaubandus

Põllumajandussaaduste ja toidukaupade väliskaubandus, mln €

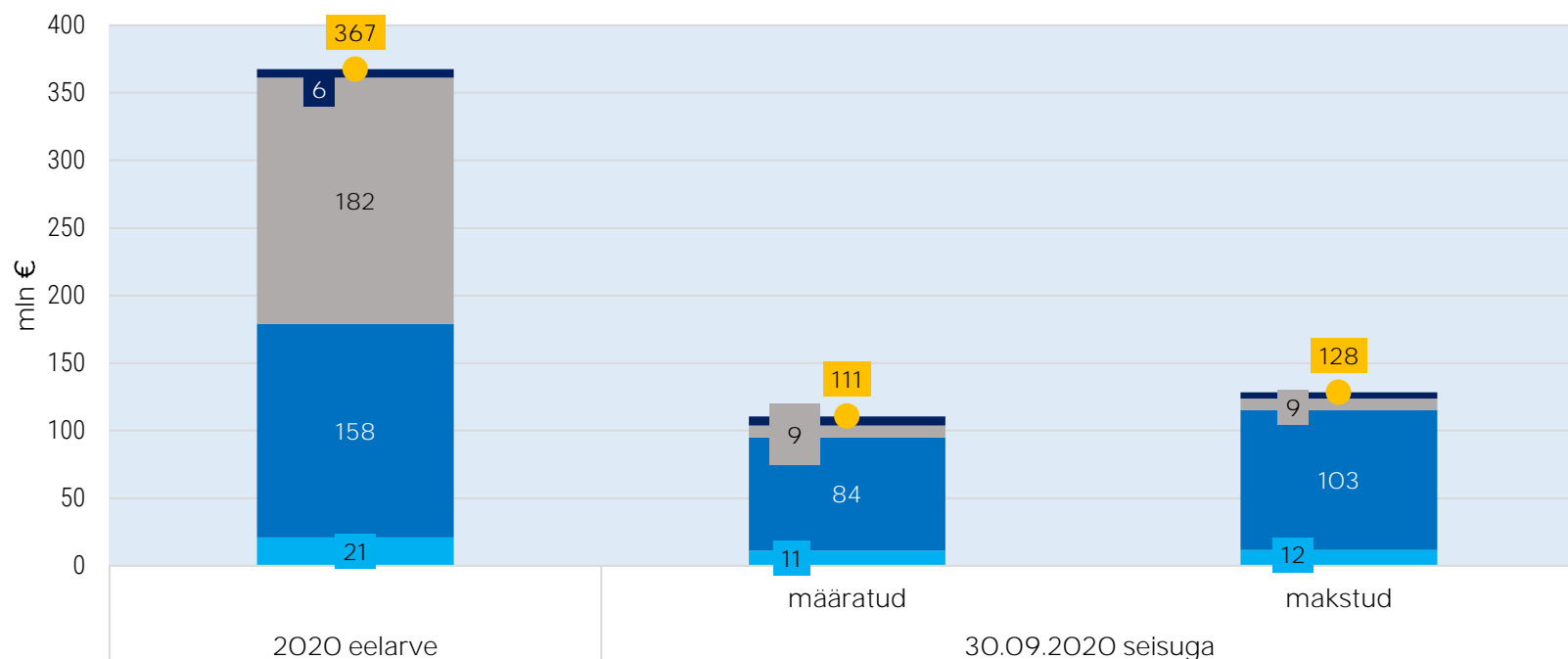

Allikas: Statistikaamet

Põllumajandussaaduste ja toidukaupade 2020. aasta 9 kuu eksport kasvas aastatagusega võrreldes 8% (Eesti päritolu +12%), import vähenes 1%. Eesti päritolu põllumajandussaaduste ja toidukaupade osakaal Eesti päritolu koguekspordis 11%. Eesti päritolu kaupade osatähtsus põllumajandussaaduste ja toidukaupade ekspordis on viimastel aastatel olnud stabiilne ja jäänud ~75% juurde.

Toetused

Toetused 9 kuud 2020, mln €

- Kalandus (EMKF 2014-2020 + arengutoetused)
- MAK 2014-2020
- Otsetoetused+üleminekutoetused+turukorraldusmeetmed
- Maaelu ja põllumaj. arengutoetused
- Kokku

Allikas: Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet

Põllumajanduse, toiduainetööstuse, maaelu ja kalanduse toetuste eelarve on 2020. aastal 367 mln eurot. 30. septembri seisuga oli erinevate taotlusvoorude tulemusel määratud 111 mln eurot ja 9 kuuga maksti välja 128 mln eurot. Kogueelarvest moodustavad otsetoetused, üleminekutoetused ning turukorraldusmeetmed 50%; MAK 2014-2020 toetused 43%. Kalanduse toetuse ning maaelu ja põllumajanduse arengutoetuste osakaal jääb alla 10%.